

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Ordo observatus in rogandis conflata esse hanc congregationem probatur ex constitutione Caroli. Cautè itaque intelligendus est Archiepiscopus Remensis, qui solius cleri mentionem facit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

firmiorem auctoritate sua tribuet. Hujus regiae auctoritatis clara documenta extant in modo agendi qui tunc temporis usurpatus est ad sopiendum diuturnum illud schisma quod Ecclesiae unitatem scidit per multos annos.

III. Cùm Carolus quintus Rex Clementi septimo Avenione sedenti adhæsisset in schismate, filius ejus Carolus sextus pariter cum universo regno adhæsit Benedicto decimo tertio, quem post Clementis obitum Cardinales Avenioni commorantes elegerant, postquam eis pollicitus fuisset amplexurum se omnes vias quae proponerentur pro unione Ecclesiae, etiam usque ad cessionem sive resignationem Papatus inclusivè. Summa cura conatus est Carolus ad unitatem revocare contententes, tam eum qui Romae commorabatur, quam qui Avenioni. Ut autem investigaret quam in primis ratione id assequi posset, in Concilio generali, sive per viam compromissi, aut cessionis, Concilium congregavit Praelatorum Capitulum, Nobilium, Communitatum, Doctorem in Theologia & in utroque Iure, aliorumque procerum: qui censuerunt viam cessionis securiorem esse, breviorum, ac omnium maximè honestam & decoram, porrò eam fidelium conscientiam in tuto collocaturam, ac schisma prorsus extincturam.

IV. Ex diversis ordinibus constatam fuisse hanc congregationem discimus ex literis Caroli sexti, in quibus sic habetur: *Convocavimus Concilium Praelatorum, Capitulum, Nobilium, Universitatum, plurium sacre paginae & utriusque Iuris Doctorem, religiosorumque devotorum, & aliorum procerum regni nostri: intra quos visis diligenter atque discussis ac digestis maturè pluribus viis, tandem per opinionem ipsius convocati Concilii comperimus assumendam &c.* Quare cum cautione quadam intelligendus est Archiepiscopus Remensis in sua historia, in qua ait Regem anno MCCCXCIV. congregasse Parisiis Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, monachos, & alias personas ecclesiasticas, ut sententiam eorum exquireret in causa hujus schismatis, *pour avoir leurs avis de proceder en cette matiere.* Verba enim haec non excludunt Nobiles aut ceteros quos Rex evocaverat, tamen indicant eos in corpore Ecclesiae Gallicanae constitutos non fuisse, sed in Consilio regio. Vnde factum ut eorum quoque sententia, æquè ac sententia Praelatorum, secundum quam subtractio hujusmodi decreta est, mentio fiat in decreto anni MCDVI. lato contra epistolam quandam Academiae Tolosanae: *Prelatos, Universitates, viros devotos, Principes insuper & Duces, Barones, Milites. & cetera Regni & Del-*

phinatus & utriusque brachij supposita accitos ad Concilium acciri & congregari feceramus. Item in literis Caroli sexti datis anno millesimo quadringentesimo septimo: *Avons par plusieurs & diverses années fait assembler par devers nous en nostre ville de Paris les Prelats & le Clergé & plusieurs des Princes de nostre sang, Barons, Universitéz des Estudes, & autres sages & preud'hommes de nostre Royaume en tres-grand nombre, pour avoir sur ce leur avis & conseil.* Quae sic Latine reddi possunt: *Coram nobis per plures diversosque annos congregari fecimus in civitate nostra Parisiensi Praelatos clericumque & plures ex Principibus nostri sanguinis, Barones, Universitates studiorum, & alios sapientes & prudentes viros regni nostri in magno numero, ut super ea re sententiis consiliiisque eorum pareremur.*

V. At ex historia Joannis Juvenalis de Ursinis discimus ordinem observatum in rogandis personarum ecclesiasticarum sententiis, qui melius explicari non potest quam ipsis verbis auctoris: *Pour demander les opinions, & en faire les relations au Roy & à son Conseil, fut ordonné Messire Simon de Cramant Patriarche d'Alexandrie & Evêque de Carcassone; qui estoit un des principaux du Conseil du Roy, & notable Cleric.* Les Prelats & autres personnes ecclesiastiques furent tous assemblez au Palais à Paris. Ea verò Latino sermone ita reddi possunt: *Ad rogandas autem sententias, relationemque de iis ad Regem & ad Consilium ejus faciendam, constitutus est Dominus Simon de Cramando Patriarcha Alexandrinus & Episcopus Carcassonenensis, vir unus è primis in Consilio Regis, & notabilis Clericus, id est, plurimum rerum ac literarum peritia clarus.* Praelati igitur cum aliis personis ecclesiasticis congregati fuere Parisiis in Palatio. Infra: *Le Patriarche leur exposa comme le Roy les avoit mandez pour avoir leur avis & conseil des manieres de proceder & de trouver la voye d'y parvenir. Lors lesdits Prelats, en gardant les loüables costumes anciennes, firent une Procession par la grand' Sale du Palais, & par la Cour, pour venir à la Sainte Chapelle; où fut dite une Messe du saint Esprit par un Prelat pour invoquer l'ayde de Dieu, à ce qu'il les voulut inspirer à bien deliberer. Puis s'en retournerent en ladite Sale. Et les fit le Patriarche jurer qu'ils diroient leur vraie opinion, sans aucune fiction ny partialités & demanda à chacun son opinion; dont il y en eut plusieurs belles & hautes. Et finalement tous furent d'opinion que la voye de cession estoit la plus expediente, imò necessaire à trouver union, & meillente que la voye de compromis, dont aucuns avoient touché. Laquelle deliberation fut rapportée au Roy, aux Seigneurs du Sang & du Grand Conseil; lesquels en furent tres-*

contens. Et fuit conclusa que ladite voye diligemment se pratiqueroit. Nos ista quoque Latine reddenda esse censuimus in gratiam exterorum, non quidem verbum è verbo reddentes, sed verborum sententiam sequentes: Patriarcha, habita ad eos oratione, monuit Regem eos ad se vocasse ut eorum sententia & consilio iuraretur in investiganda ratione extinguendi schismatis. Tum Prælati, juxta morem antiquitus observatum, Processionem agentes per magnam aulam & cortem Palatii, demum ad sacram Capellam venerunt, ubi ab uno ex Prælatis celebrata fuit Missa de Spiritu sancto ad invocandum auxilium divini nominis in capienda maxima deliberatione. His ita peractis, tum demum in eandem aulam rediere. Iurejurando autem eos adiegit Patriarcha prompturos sententiam ex animo, absque ulla fictione, & nullo partium studio. Rogavit deinde uniuscujusque sententiam. Multa porro & eleganter & doctè hac occasione dicta in conventu sunt. Vna tandem omnium vox fuit, viam cessionis magis expedire, immo necessariam esse ad constituendam unionem, & haud dubiè meliorem viam compromissi, de qua actum fuerat ab aliis. Cum ita constitutum fuisset, eaque sententia ad Regem, ad Principes regij sanguinis, & ad magnum Consilium relata fuisset, summo ab iis applausu excepta est. Itaque decretum fuit uti viam cessionis omnino obtineret. Verùm Ioannes Iuvenalis silentio transmittit, id quod auctor MS. vitæ Caroli sexti adnotavit, Duces Biturigensem, Burgundum, & Aurelianensem huic conventui præfuisse vice Regis.

VI. Anno MCCCXCV. Carolus exequi volens hanc deliberationem, Duces Biturigum & Burgundiæ patruos suos ad Ducem Aurelianensem fratrem suum ad Benedictum Papam misit, qui ei persuaderent ut secundum quod ipse pollicitus fuerat, viam cessionis amplecteretur. Verùm eorum ingenia elusit Benedictus, viam compromissi proponens inter partes, quod negotium istud adeo implicabat ut finis nunquam sperari posse videretur. Post reditum Legatorum, Rex cum consilio alterius congregationis rursus aliquot viros ad Benedictum destinavit, oratum ut Papatu cederet, si verò is recusaret, finem se schismati imponere curaturum indicarent, prout melius fieri posse existimaret. Eodem verò tempore idem ab Bonifacio IX. Antipapa Romæ commorante postulari iussit, quem ob eandem causam urgebant Legati Regum Angliæ & Castellæ. irritò utrobique conatu, quòd uterque Pontificum dignitatem suam retinere destinasset. Quo factum est ut Carolus Concilium Ecclesiæ regni sui Parisiis congregaverit: ad quod accedere Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, procuratores

Prælatorum absentium, ac deputati Capitulorum Ecclesiarum cathedralium. In eo conventu Rex præsentem se, ac præsentibus etiam Principibus & gentibus Consilij sui, causam hanc examinari orarique iussit utrinque à viris doctis, ad eum modum quo orari causæ solent in Curia Parlamenti, Itaque, inquit Carolus, alternatis diebus in Consilio nostro, modo & forma quibus audientia in Curia nostra dantur &c. Dictum itaque est teneri Regem, juxta sacram Scripturam & Canones, ad adhibendum schismati remedium, ejusque extirpationem una cum ceteris Regibus procurandam. Quoniam verò ejus schismatis continuatio imputanda erat Benedicto Summo Pontifici, quòd viam cessionis à se in electione sua juratam respiceret, subtrahendam illi obedientiam velut schismatico. Itaque Rex se ad sententiam Ecclesiæ Gallicanæ accommodans decrevit cum consilio Principum regij sanguinis, ac nonnullorum aliorum Principum, Ecclesiæque regni sui, se, Ecclesiam, clerum, & populum recedere ab obedientia Benedicti. Iubet autem ut interim Beneficiis provideatur per electiones & collationes. Constitutio illa data fuit Parisiis die xxvii. Julij MCCCXCVIII. & proposita in Parlamento xxix. mensis Augusti insequentis. Quoniam verò provisiones Beneficiorum, aliaque expeditiones in Curia Romana fieri solitæ, multis difficultatibus implicata erant, Concilium Ecclesiæ Gallicanæ nonnulla statuta edidit, ut observarentur. Sed eorum confirmationem postulavit à Rege, qui eam concessit, postquam statuta illa in Consilio regio examinata fuerunt, ut patet ex constitutionibus regis editis annis millesimo trecentesimo nonagesimo nono & anno millesimo quadringentesimo sexto.

VII. Cùm subtractio non succederet ex sententia eorum qui ejus repertoires fuerant, Dux Aurelianensis summa vi tentabat ut obedientia Benedicto restitueretur. Eam ob causam Rex clerum regni sui convocavit Lutetiam anno millesimo quadringentesimo tertio, quòd Benedictus misit duos Cardinales. Negotium agitatum est in Consilio regio, præsentem Rege, in absentia Prælatorum; in quo decretum fuit restituendam esse obedientiam Benedicto, iis conditionibus quæ in quadam scedula continebantur; quarum præcipuæ fuerunt istæ: Cessurum Pontificatu Benedictum, cedente, decedente, vel ejecto adversario, provisionesque Beneficiorum valituras quæ factæ fuerant tempore subtractionis. His actis, Princeps, præsentibus Biturigum & Burgundiæ Ducibus, determinationem suam per Cancellarium significari